

16 Μαΐου 2023

Γενοκτονία των Ποντίων - Οι γυναίκες, οι μητέρες και οι άλλες που δολοφονήθηκαν νωρίς

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)

Από το 1919 μέχρι το 1922-23 σχεδόν 182.000 Πόντιοι πρόσφυγες έφτασαν στη Θεσσαλονίκη, περισσότερες γυναίκες και παιδιά

*Την πατρίδα μ' έχασα, έκλαψα και πόνεσα, λύουμαι κι' αρροθυμώ ωι ωι,
ωι ωι, ν' ανασπάλω κι' επορω. Μίαν κι άλλον σην ζωη μ' σο πεγάδι μ',
σην αυλή μ' νέροπόν ας έπινα ωι ωι, ωι ωι και τα ομάτεα μ' έπλυνα*

Από το 1919 ώς το 1922-23 σχεδόν 182.000 Πόντιοι πρόσφυγες έφτασαν στη Θεσσαλονίκη μετά τη μεθοδευμένη από τους Νεότουρκους και Κεμαλικούς γενοκτονία σε βάρος τους που ξεκίνησε από το 1914 περίπου και ολοκληρώθηκε 10 χρόνια μετά στοιχίζοντας τη ζωή σε 353.000 ψυχές.

Οι περισσότεροι από τους 182.000 Πόντιους που έφθασαν στη Θεσσαλονίκη ήταν γυναίκες και παιδιά, καθώς οι άνδρες είχαν ήδη καταλήξει από την εξάντληση, την έκθεση σε κακουχίες, τα βασανιστήρια, την πείνα και τη δίψα, τις πορείες θανάτου στην έρημο και συχνότατα τις εν ψυχρώ δολοφονίες ή εκτελέσεις. Αναρίθμητες γυναίκες και μητέρες.

Η Voría.gr, με την ευκαιρία της Ημέρας Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στον Μικρασιατικό Πόντο, της συμπλήρωσης 104 ετών από το μαύριο 1919 όταν ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα για να ξεκινήσει τη δεύτερη και πιο άγρια φάση της Ποντιακής Γενοκτονίας αλλά και της Γιορτής της Μητέρας, επέλεξε να ασχοληθεί με ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της Γενοκτονίας των

Ποντίων, των γυναικοκτονιών -όπως ονομάστηκαν. Χιλιάδες μάνες κουβάλησαν τα παιδιά τους στις πλάτες τους για να τα γλυτώσουν, άλλες επέλεξαν να τα σκοτώσουν για να μην πέσουν στα χέρια των εχθρών, ενώ άλλες δεν πρόλαβαν καν να γίνουν μάνες, καθώς δολοφονήθηκαν... προληπτικά. Στο ταξίδι αυτό συνδράμει ο ομότιμος καθηγητής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, Κωνσταντίνος Φωτιάδης.

«Ένας κύριος στόχος των Νεότουρκων και των Κεμαλικών αλλά και των γενοκτονικών μηχανισμών, ευρύτερα, είναι η πηγή της ζωής, την οποία στην ουσία αποτελεί η γυναίκα. Νεότουρκοι και Κεμαλιστές έβαλαν σκοπό να τις εξαφανίσουν, ώστε να μην υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας νέων γενεών και η διαίωνιση της ανθρώπινης ύπαρξης». Ο ομότιμος καθηγητής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας περιγράφοντας τη μεθόδευση αυτή είπε πως οι Νεότουρκοι και οι Κεμαλιστές δεν έδειξαν σεβασμό σε καμία γυναίκα, ούτε στα παιδιά.

«Το κομμάτι των γυναικοκτονιών είναι τρομερά ευρύ και πρέπει να αναδειχθεί, καθώς οι γυναίκες υπήρχαν θύματα με πολλαπλή έννοια», σχολιάζει.

«Την περίοδο εκείνη και συγκεκριμένα το 1916 όταν τα ρωσικά στρατεύματα εισήλθαν στην Τραπεζούντα και οι Νεότουρκοι και ο στρατός τους φεύγουν από τα ποντιακά χωριά της Ματσούκας, καταστρέφουν και δολοφονούν, στην περιοχή της Κουνάκας, υπήρχε ένα σπήλαιο στο οποίο αναζήτησαν καταφύγιο 1.200 άτομα για να κρυφτούν. Οι περισσότεροι εν τέλει αναγκάστηκαν να συνθηκολογήσουν και να παραδοθούν όχι όμως όλες οι γυναίκες», προσθέτει ο κ. Φωτιάδης. Συνολικά 26 γυναίκες για να αποφύγουν την ατίμωση έπεσαν σε ένα παρακείμενο ποτάμι, επιλέγοντας έναν διαφορετικό, λυτρωτικό θάνατο.

Αντίστοιχη περίπτωση που καταδείκνυε τις κακουχίες που περνούσαν οι γυναίκες και τα παιδιά αφορούσε τη μεταφορά των γυναικοπαίδων και των γερόντων, κάτω από απάνθρωπες συνθήκες, στο εσωτερικό της χώρας. «Η μεταφορά στο εσωτερικό των ανδρών που είναι σε στρατεύσιμη ηλικία ίσως μπορεί να θεωρηθεί ως στρατιωτικό μέτρο, όμως η μεταφορά γέρων, γυναικών και παιδιών δεν φαίνεται να δικαιολογείται από στρατιωτική αναγκαιότητα. Αυτή η μεταφορά περίπου δέκα χιλιάδων ανθρώπων που προτάθηκε, στις παρούσες συνθήκες θα πρέπει να υποβάλει τους ανθρώπους αυτούς σε μεγάλες ταλαιπωρίες και στερήσεις», είχε γράψει ο ύπατος αρμοστής των ΗΠΑ, Bristol, στις 18 Ιουλίου 1921 προς τον Μουσταφά Κεμάλ αναφορικά με τις συνέπειες που μπορούσε να έχει μελλοντικά για το κίνημά του. «Οποιαδήποτε μετακίνηση γυναικών και παιδιών με απώλεια ζωής, σίγουρα θα αντιμετωπισθεί με κατάπληξη και θα δημιουργήσει τη χειρότερη εντύπωση για σας και το λαό σας», συμπλήρωσε.

Ντοκουμέντα της εποχής περιγράφουν την τραγική κατάσταση στην οποία περιέρχονταν οι γυναίκες αγκαλιά με τα παιδιά τους: Κατά χιλιάδες λοιπόν γυναίκες, παιδιά και βρέφη και μερικοί γέροντες εν ελεεινή και αθλία καταστάσει μετεφέροντο υπό την εποπτεία χωροφυλάκων προς την Σεβάστειαν. Αλλ' η κατάστασις των Ελληνίδων τούτων γυναικών, παιδίων και βρεφών και γερόντων ήτο μέχρι τοιούτου σημείου αξιοθρήνητος και ελεεινή, ώστε ήτο αδύνατον να μη τους οικτείρη άνθρωπος οποιασδήποτε εθνικότητος και εάν είναι. Υπό το δριμύ ψύχος, υπό την χιονοθύελλαν και παγεράν βροχήν έβλεπέ τις τα αθώα αυτά πλάσματα να βαδίζουν με αιμοφύρτους πόδας άνευ υποδημάτων και με εσχισμένας περικνημίδας. Έβλεπε τας γυναίκας κρατούσας εις τας αγκάλας των τα βρέφη των και συρούσας διά της χειρός των τα κλαυθμηρίζοντα τέκνα των. Καθ' οδόν συμμορίται, αποστελλόμενοι επί τούτω, επέδραμον εναντίον τούτων, τας απεγύμνωνον και τας έσφαζον. Καθημερινώς αι χιλιάδες αύται των γυναικοπαίδων και γερόντων ηλαττούντο βαθμηδόν διά των σφαγών και του εκ πείνης και καμάτου και ψύχους θανάτου και ίσως μέχρις ότου φθάσουν εις Σεβάστειαν να μην απομείνη καμμία εξ αυτών...

Τις ίδιες φρικαλεότητες περιγράφει η Αμερικανίδα Ethel Thompson που εργάστηκε στην Αμερικανική Επιτροπή Περιθάλψεως από τον Αύγουστο του 1921 ως τον Ιούνιο του 1922, όταν επέστρεψε στην Αμερική. Αφού πρώτα παραιτήθηκε από τη θέση της, έδωσε στη δημοσιότητα, στην εφημερίδα «Daily Telegraph», και αργότερα σε διάφορους ανθρωπιστικούς οργανισμούς την έκθεση που συνέταξε για τις κεμαλικές βαρβαρότητες. «Την νύκτα, αι φωναί των Ελληνίδων γυναικών, (συζύγων και θυγατέρων), δεν μας επέτρεπον να κοιμηθώμεν. Εκάστην νύκτα εκ του Αρμενικού Ορφανοτροφείου, όπου παρέμενα τον περισσότερον καιρόν, παρετήρουν τα καιόμενα χωρία και εσκεπτόμην εις τί επίγειον κόλασιν μετέβαλον οι άνθρωποι ούτοι την αληθώς ωραίαν αυτήν χώραν. Κατ' Αύγουστον, ήλθεν είδησις, ότι αι γυναίκες θα υφίσταντο την τύχην των γερόντων. Το οίκημά μας αμέσως περιεκυκλώθη υπό των δυστυχών τούτων γυναικών, αίτινες έκρουον την θύραν και παρουσιάζουσαι τα μικρά των μας παρεκάλουν όπως τα κρατήσωμεν εφόσον μας ήτο αδύνατον να σώσωμεν αυτάς».

Πάντως, ένας μεγάλος αριθμός γυναικοπαίδων, που επέζησε από τα διάφορα κολαστήρια θανάτου, οδηγήθηκε σε μουσουλμανικά ιδρύματα ή σπίτια. Τα μέλη της ειδικής ανακριτικής Επιτροπής της Κοινωνίας των Εθνών στην Κωνσταντινούπολη Δρ. Kennedy, E. Cushman και K. Jerpe με τις εκθέσεις τους από την Αλέπω, δίνουν αποκαλυπτικές πληροφορίες. Η παραπάνω Επιτροπή ερευνών προσέκρουσε, κατά τη διάρκεια των εργασιών της, σε ανήκουστες δυσκολίες από τις κεμαλικές αρχές: 2.300 παιδιά ξαναβρέθηκαν στα ιδρύματα και τα σπίτια των μουσουλμάνων, όπου τα είχαν κρυμμένα. Ο αντιπρόσωπος της Ελλάδας στην ανακριτική Επιτροπή ανέφερε στην έκθεσή του ότι 300.000 γυναίκες και παιδιά εκτοπίστηκαν και κρατούνται.

Ο κ. Φωτιάδης παρουσίασε την εισήγησή του στο 42ο Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο που διοργανώθηκε από την Ελληνική Ιστορική Εταιρεία σε συνεργασία με τον Τομέα Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής, Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και τον δήμο Θεσσαλονίκης

Πηγή: voria.gr